

4 — Zvezdani Magelan

Graditelju Asuana, Memfisa, sjajne Gize! Vрати se! Ti, drevni, ti, večiti, ti beskonačni, besmrtni, ti stvoritelju svega znanog...

Tako je počinjala molitva Starih. Te davne, arhaične reči, slične očima umirućih hijalijanskih jelena, gasnu na usnama starca Urlikaa. Sanjivo se meškolji u udobnoj fotelji. Kapci su mu mokri od hladnih snova i s mukom pokušava da se priseti nastavka molitve. Ne uspeva. Još vina! bljesnu mu misao. Mašina prilazi, uz šištav zvuk sipa vino sa vinogorja Hotosa, plavi, reski napitak koji krepí duh i podmlađuje maštu.

U polusnu, posle četvrtog gutljaja, javljaju mu se magličasta sećanja, uspomene stare nekoliko milenijuma. Urlikao sam, kao da govori, zvezdani putnik. Učili su nas: bilo je doba vatre, zatim točka, doba parne mašine, elektrike, pa nuklearne fisije i fuzije, tationskog pogona... Koliko mi je godina? Koji je od svetova koje sam otkrio i osvojio zaista moj dom? Onaj na kojem živim i umirem svoju besmrtnost, ili onaj na kojem je svoj prah rasuo moj daleki prapredak? Ili je moj dom bio put od jednog do drugog kraja beskonačnosti? Prezrivo istresa te misli iz svog poluorganskog mozga, dok ga ona druga, mehanička polovina uverava: zar nije veličanstveno što nećeš umreti? Ne! buni se naglo, gotovo skočivši sa fotelje. Ne! više. Život je potpun samo kroz smrt! Kroz smrt... smrt... kroz nju život ne umire. San. Hotosko vino se prolilo. Organski mozak spava. Mehanički prebira po sećanjima starog Urlikaa: tvoj prst pritiska taster i fotonska propulzija je uključena. Letiš toliko brzo da si obesmislio pojam brzine. Nestaješ, razlamaš pro-

stor i preskačeš granicu prošlost – budućnost. Proksima Kentauri je pred tobom... iza tebe... beskraj, ponor svemira, veličanstveno putovanje...

Hlorija ulazi u sobu.

„Oče!“

Urlikao se ne budi. Ne čuje glas mlade žene. Čuje joj samo misli. Voli ga. Dodiruje ga blago i gotovo ga golica svojim šestim prstom male, nežne šake. Greje ga taj dodir, ali ga i boli. Njegova kćer. Jedna od stotina. Jedina koja je uz njega. Oseća je kako mu šapuće kroz snove, zatim blago uzdiše, i uz tihi šum izlazi. Vino! pomisli. Mašina sipa. Sećanje:

Dete ostavlja svoje stope na školjkastoj plaži. Na pučini nekog mora, jedna crvenkasta zvezda tone pod horizont, a neki podbuo, prepun kratera prirodni satelit, primiče se svom zenitu. Duva pitom vetar, sličan pasatu sa Klavijusa 4. Dete gleda nebo. Miris iz dubina obale draži mu nosnice i ono se napaja jeretičkim snovima, ludim maštarijama. Galaksija izranja iz mraka. Mališan uzima štap, njime meri svoju starost, starost sveta, udaljenost do centra vasiona. Pomoću abakusa broji sve zvezde. Ima ih premnogo! Previše? Premalo?

„Urlikao! Urlikao!, čuje se glas. Dete, prenuvši se, potrča u njegovom pravcu i ubrzo se nađe u toplom majčinom skutu.

„Mama, mama! Hoću da živim večno, hoću da stignem do najdalje zvezde!“, razdragano je vikao mališan.

„Zar ne znaš istinu, sine? Ispod svakog kamena ima zvezda. Podigni ga i videćeš.“

Otvara oči. Čaša je prazna. Talog vina je modar. Modra je misao. Modro je nebo koje se vidi kroz taranijumsko prozorsko staklo. Spustivši čašu, priseti se: noćas je proslava, hiljadugodišnjica kolonizacije Palapidesa. Neću da idem! Ja, koji sam otkrio tu ubogu planetu u zabiti Andromede, neću se pojaviti! Briga me za proslavu! Rukom obara čašu. Ona se razbija, ali se brzo sastavlja. Podiže je. Još Hotosa! Ispija. Da, zato je Hlorija i ušla malo pre, da me podseti, priseća se. Ali ja neću da idem! Odlazi do prozora. Fotelja se pomiče za njim i on seda. Plavičasti Aldebaran gasne na večernjem nebu. Sećanje:

Po Starom kalendaru bila je godina 2089. kada je brod kojim sam komandovao uzeo kurs ka Sirijusu. Kako su promicale zvezde ispred i iza mene, tako sam se i ja menjao, kao zodijak, kružeći oko svog života kao oko galaktičkog središta. Prolazile su godine, decenije, stoleća. Menjao sam se. Medicina, psihologija, sociologija. Sve su udružile, pretočile svoja znanja u ono što smo tada smatrali nagradom: večni život.

U šumi sam. Stojim pod krošnjom nepoznate vrste drveta. Slično je hibridnom eukaliptusu koji je posađen širom galaksija i služi kao dobra drvena građa i hrana, kao pluća svetova. Purpurni listovi sa mladim pupoljcima šire smolasti miris nalik zorijumskom medu. Srećan sam. Fila me voli. Volim je. Svemir je beskrajan. Po starom katalogu, ovaj svet pripada galaksiji NGC 221, po novom, nazvana je Grumanova, po jednom čuvenom kosmoplovcu. Srećan sam. Svojim polumehaničkim plućima udišem rezak azot i uživam u tome. Genetičari već rade na organskim „superplućima“ za buduće kolonizatore. Zavidim im. Besmrtan sam. Gde će me odvesti več-

nost? Do koje zvezde? Do kakve spoznaje Multiverzuma? Majko, majko, hoću da živim večno! Srećan sam...

Hlorija. Lagano je ušla u sobu i sela kraj oca. Nešto nalik suzi blista na njegovom obrazu. Osmehuje joj se.

„Oče, zakasnićete na proslavu.“

„Kako mogu da zakasnim, kada sam večan? Vreme ne postoji za mene. Kćeri, zar nije besmisleno slaviti nešto što je postalo uobičajeno i svakodnevno? Noćas ću ostati ovde. Popio sam isuviše vina.“

Crvene oči njegove kćeri se smeše. Poznaje svog oca, dobro ga poznaje. Vesele je i plaše njegove promene raspoloženja, njegova narav, tako puna iznenađenja i tajni.

„Znaš li da si rođena iz ljubavi, mila Hlorijo?“

„Znam oče“, odgovara smerno.

„Ali ne znaš šta je ljubav?“

„Ne.“

Aldebaran je nestao sa svoda. Blješti Mlečni put. Stari zvezdani putnik, kapetan Urlikao, sedi u svom domu, kraj prozora, i osmatra duboke svetove na nebesima. Hotosko vino je proliveno. Hlorija je u biblioteci Akademije i traži u katalogu literaturu koja sadrži odrednicu – ljubav. Ne nalazi ništa.

Noć je. Urlikao sanja. Godina mu je sedam hiljada dve stotine devedeset druga. Majka ga doziva. On joj hrli u susret. Pada joj u naručje koje je prah i pepeo.

Majko, majko, ne želim da živim večno!